

Broj: 03-04-1736/2024
Sarajevo, 14.02.2025. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno:		17-02-2025	
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	554	124

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

- Predstavnički dom-
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući

Veza: Vaš akt broj: 05/1-02-554/24 od 23.10.2024. godine

Poštovani,

Na osnovu člana 51. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, nakon razmatranja Inicijative za iznalaženje rješenja za problem nezdrave ishrane djece u školama u Federaciji Bosne i Hercegovine, koju je podnijela Dajana Frlić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici održanoj 13.02.2025. godine, donijela Zaključak, koji u prilogu dostavljam.

S poštovanjem,

CO: FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
gosp. Nediljko Rimac, ministar
FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE
gđa. Jasna Duraković, ministar
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FEDERACIJE BIH
gosp. Siniša Skočibušić, direktor

Prilog: kao u tekstu

19-0-17

191 075 - 07. 17

GOVERNMENT

Na osnovu člana 19. stav (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a nakon razmatranja Inicijative za iznalaženje rješenja za problem nezdrave ishrane djece u školama u Federaciji Bosne i Hercegovine, koju je podnijela Dajana Frlić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 47. sjednici održanoj 13.02.2025. godine, donosi sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine prihvata odgovore Federalnog obrazovanja i nauke, broj: 03-34-5381-2/24 od 15.11.2024. godine i broj: 03-34-5381-3/24 od 23.12.2024. godine i Izjašnjenje Federalnog ministarstva zdravstva sa Očitovanjem Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, dostavljeno aktom broj: 03-33-6132/24 od 06.01.2025. godine.
2. Odgovori i izjašnjenje iz tačke 1. su sastavni dio ovog zaključka.
3. Odgovori i izjašnjenje iz tačke 1. zajedno sa ovim zaključkom će biti dostavljeni Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.
4. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 118 /2025
13.02.2025. godine
Sarajevo

Broj: 03-34-5381-2/24
Mostar, 15.11.2024. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SEKRETARIJAT
n/r dr. sci. Edita Kalajdžić, sekretar
Hamdije Čemerlića 2
71 000 Sarajevo

FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
V L A D A
S a r a j e v o

PRIMLJENO: 20.11.2024			
Organizaciono jedinica	Klasifikacioni broj	Radni broj	Broj opisnog
03-04-1736/2024			

PREDMET: Inicijativa - odgovor, dostavlja se

VEZA: Vaš akt broj: 03-04-1736/2024 od 25.10.2024. godine

Poštovana,

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je zaprimilo Vaš akt, broj i datum veze, u prilogu kojeg ste nam dostavili inicijativu koju je na 14. redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održanoj 22.10.2024. godine, podnijela Dajana Frljić, poslanica u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, a koja je Vladi Federacije Bosne i Hercegovine dostavljena aktom predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, broj: 05/1-02-554/24 od 23.10.2024. godine. Poslanica Dajana Frljić je podnijela sljedeću inicijativu:

„Prekomjerna tjelesna masa i pretilost dosegle su razmjere epidemije u Europi. Međutim, poražavajući podatak je da je BiH po broju pretilih djece (17,5 posto) i odraslih stanovnika među prvih pet u svijetu te druga na Balkanu, a predviđanja stručnjaka pokazuju da bi situacija mogla biti i gora.

Problemi najčešće počinju kada dijete krene u osnovnu školu, odnosno kada se na neki način počnu osamostaljavati te proizvoljno biraju obroke.

Konvencijom o pravima djeteta svoj djeci je zajamčeno pravo na zdravu i odgovarajuću prehranu, imaju pravo na kvalitetnu zdravstvenu skrb, pitku vodu, zdravu hranu koja im je potrebna da bi ostala zdrava. U mnogim europskim zemljama škole imaju svoje kuhinje u kojima se učenicima nudi zdrava hrana, poput kuhanih jela, voća i povrća, mliječnih proizvoda te se u istim provodi kontrola školskih kuhinja i namirnica koje se prodaju u školama i na automatima. U većini naših županija hrana koja se nudi djeci u školama siromašna je vitaminima i mineralima i ostalim potrebnim hranljivim tvarima te za posljedicu ima mnoge zdravstvene probleme poput gojaznosti, anemije i sl. U pojedinim školama u Federaciji se radi na poboljšanju situacije uklanjajući aparate sa slatkišima i gaziranim pićima. Posljedice nepravilne prehrane uzrokuju mnoga oboljenja te prekomjerna tjelesna težina u dječjem uzrastu predstavlja rizik za razvoj mnogih bolesti u kasnijem periodu života

Na tragu prethodno navedenog, a po uzoru na mnoge europske škole, ali i susjedne države, koje su dobar primjer i pokazatelj kada je u pitanju briga o zdravlju djece, podnosim inicijativu

da se od strane odgovornih ministarstava iznađe rješenje za problem nezdrave prehrane u školama na razini Federacije, da li u vidu otvaranja školskih kuhinja gdje bi se služila kuhana i zdrava jela ili na neki drugi ostvariv način“.

- Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke daje odgovor na navedenu inicijativu: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je iniciralo kreiranje nastavnih i vannastavnih sadržaja o zdravim životnim stilovima, kao dijela procesa izrade kurikuluma za devetogodišnju osnovnu školu, u koji je, između ostalog, integrirana i tema o značaju zdrave ishrane.

Također, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je u saradnji sa Federalnim ministarstvom zdravstva, kantonalnim ministarstvima obrazovanja i zdravstva, pedagoškim zavodima, Vijećem roditelja Kantona Sarajevo i Asocijacijom XY učestvovalo u izradi kurikuluma „Zdravi stilovi života“ te pripadajućeg Priručnika za nastavnike.

U okviru alternativnog predmeta „Zdravi stilovi života“ za učenike od 5. do 9. razreda, koji je uveden u Kanton Sarajevo i Bosansko-podrinjski kanton, izučavaju se teme koje se odnose na zdravu ishranu, fizičke aktivnosti, suzbijanje zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, gender aspekta, prevencije nasilja u školi i njegovanja i afirmacije različitosti.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je, u saradnji sa Populacijskim fondom Ujedinjenih nacija u BiH i stručnjacima iz oblasti obrazovanja i zdravstva, izradilo Priručnik Zdravi stilovi života - Znanje i vještine za zdrav i siguran život (I dio) i Priručnik Zdravi stilovi života - Znanje i vještine za zdrav i siguran život, (II dio). Navedeni priručnici su rezultat nastojanja da se kroz sveobuhvatni model učenja doprinese postizanju visokih standarda učenja o zdravim životnim stilovima, te da se omoguću učiteljima i nastavnicima da učenicima prenesu nova znanja, stavove i vještine kako bi razvili svoja funkcionalna znanja, osnažili kritičko razmišljanje i mogli donositi odgovorne odluke koje će zaštititi njihovo zdravlje.

Nadalje, Okvirni nastavni plan i program za devetogodišnju osnovnu školu u Federaciji BiH (ONPP), na osnovu kojeg se pišu udžbenici, sadrži nastavne teme, odnosno nastavne jedinice koje su usmjerene prema pravilnoj i zdravoj ishrani: U ONPP-u se ova tema obrađuje u sljedećim nastavnim predmetima: Moja okolina za 1. razred devetogodišnje osnovne škole, Tjelesni i zdravstveni odgoj za 1. razred devetogodišnje osnovne škole, Moja okolina za 2. razred devetogodišnje osnovne škole, Tjelesni i zdravstveni odgoj za 2. razred devetogodišnje osnovne škole, Moja okolina za 3. razred devetogodišnje osnovne škole, Moja okolina za 4. razred devetogodišnje osnovne škole, Tjelesni i zdravstveni odgoj za 3. razred devetogodišnje osnovne škole, Tjelesni i zdravstveni odgoj za 4. razred devetogodišnje osnovne škole, Tjelesni i zdravstveni odgoj za 5. razred devetogodišnje osnovne škole, Njemački jezik za 5. razred devetogodišnje osnovne škole, Engleski jezik za 7. razred devetogodišnje osnovne škole (prvi strani jezik), Francuski jezik za 8. razred devetogodišnje osnovne škole (drugi strani jezik) i Biologija za 9. razred devetogodišnje osnovne škole.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke učestvuje u provođenju Strateškog plana za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u FBiH 2020-2025.

Imajući u vidu da prioritet svakog društva mora da bude ulaganje u djecu, jer osiguranje

zdravog starta u životu ima dalekosežne pozitivne utjecaje u stjecanju osnovnih socijalnih vrijednosti, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila je Strateški plan za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u Federaciji BiH 2020-2025. godine, te zadužila Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke da u saradnji sa federalnim ministarstvima zdravstva, rada i socijalne politike te finansija, kao i Zavodom za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine i UNICEF-om BiH, koordinira realizacijom aktivnosti koje su u njemu planirane. Planirane aktivnosti su bazirane na multisektorskom pristupu a realizirat će se s ciljem nastavka unapređenja uslova za adekvatan rani i rast razvoj djece, kao i sveobuhvatnog pristupa cijeloj porodici. Prioritetni pravci djelovanja u novom strateškom dokumentu definirani su na osnovu analize trenutnog stanja u oblasti ranog rasta i razvoja, a u okviru pet komponentni poticajne brige neophodne za ostvarenje punog potencijala djeteta (dobro zdravlje, adekvatna ishrana, odgovorna njega, prilika za rano učenje i sigurnost).

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke učestvuje u realizaciji programa „Zdravo jedi, zdravo rasti“ – Odgojno-obrazovne ustanove, prijatelji zdrave ishrane, čiji je cilj uspostavljanje i širenje mreže školskih i vrtičkih zajednica u kojima je unaprijeđen pristup zdravlju djece i osiguran njihov optimalan rast i razvoj. Programske aktivnosti se provode intersektorski, u intenzivnoj saradnji zdravstvenog i obrazovnog sektora, uz koordinaciju Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i podršku UNICEF-a BiH. Aktivnosti su fokusirane na pripremu vrtičkih politika vezanih za ishranu i fizičke aktivnosti, izgradnju kapaciteta vrtičke zajednice za promociju zdrave ishrane, unapređenje programa rada s djecom, unapređenje jelovnika, unapređenje infrastrukture za tjelesne aktivnosti, i unapređenje saradnje sa zdravstvenim službama. U aktivnostima učestvuju djeca, roditelji, odgajatelji, kuhari i ostalo osoblje predškolskih/školskih ustanova, a krajnji cilj je da se unaprijedi zdravlje djece i preveniraju oboljenja uzrokovana nepravilnom ishranom i nezdravim životnim stilovima. Okosnicu Programa predstavlja primjena standarda i normativa ishrane koje je u formi Smjernica za zdravu ishranu djece predškolskog i školskog uzrasta donijelo Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, u saradnji sa Federalnim ministarstvom zdravstva i Zavodom za javno zdravstvo Federacije BiH, kao i Smjernica za zdravu ishranu djece do tri godine, koje je donijelo Federalno ministarstvo zdravstva.

Navedenu poslaničku inicijativu smo prosljedili kantonalnim ministarstvima obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine na dalje postupanje, naš akt broj: 03-34-5381-1/24 od 15.11.2024. godine, s molbom da Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke izvijeste o istom.

S poštovanjem,

MINISTRICA
Jasna Duraković
prof. dr. Jasna Duraković

Dostaviti:

- Naslovu
- a/a

13455

BOSNA I HERCEGOVINA,
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE
FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I ZNANOSTI

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FBiH MINISTRY OF
EDUCATION AND SCIENCE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО
ОБРАЗОВАЊА И НАУКЕ

Broj: 03-34-5381-3/24
Mostar, 23.12.2024. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SEKRETARIJAT**
n/r dr. sci. Edita Kalajdžić, sekretar
Hamdije Čemerlića 2
71 000 Sarajevo

PRIMLJENO: 30.12.2024

Broj prijave	Klasifikacija	Broj prijava
03-04-1736		8024

PREDMET: Inicijativa - odgovor, dostavlja se

VEZA: Vaš akt broj: 03-04-1736/2024 od 25.10.2024. godine

Poštovana,

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je zaprimilo Vaš akt, broj i datum veze, u prilogu kojeg ste nam dostavili inicijativu koju je na 14. redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održanoj 22.10.2024. godine, podnijela Dajana Frlić, poslanica u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, a koja je Vladi Federacije Bosne i Hercegovine dostavljena aktom predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, broj: 05/1-02-554/24 od 23.10.2024. godine. Poslanica Dajana Frlić je podnijela sljedeću inicijativu:

„Prekomjerna tjelesna masa i pretilost dosegle su razmjere epidemije u Europi. Međutim, poražavajući podatak je da je BiH po broju pretile djece (17,5 posto) i odraslih stanovnika među prvih pet u svijetu te druga na Balkanu, a predviđanja stručnjaka pokazuju da bi situacija mogla biti i gora.

Problemi najčešće počinju kada dijete krene u osnovnu školu, odnosno kada se na neki način počnu osamostaljavati te proizvoljno biraju obroke.

Konvencijom o pravima djeteta svoj djeci je zajamčeno pravo na zdravu i odgovarajuću prehranu, imaju pravo na kvalitetnu zdravstvenu skrb, pitku vodu, zdravu hranu koja im je potrebna da bi ostala zdrava. U mnogim europskim zemljama škole imaju svoje kuhinje u kojima se učenicima nudi zdrava hrana, poput kuhanih jela, voća i povrća, mliječnih proizvoda te se u istim provodi kontrola školskih kuhinja i namirnica koje se prodaju u školama i na automatima. U većini naših županija hrana koja se nudi djeci u školama siromašna je vitaminima i mineralima i ostalim potrebnim hranjivim tvarima te za posljedicu ima mnoge zdravstvene probleme poput gojaznosti, anemije i sl. U pojedinim školama u Federaciji se radi na poboljšanju situacije uklanjajući aparate sa slatkišima i gaziranim pićima. Posljedice nepravilne prehrane uzrokuju mnoga oboljenja te prekomjerna tjelesna težina u dječjem uzrastu predstavlja rizik za razvoj mnogih bolesti u kasnijem periodu života

Na tragu prethodno navedenog, a po uzoru na mnoge europske škole, ali i susjedne države, koje su dobar primjer i pokazatelj kada je u pitanju briga o zdravlju djece, podnosim inicijativu da se od strane odgovornih ministarstava iznađe rješenje za problem nezdrave prehrane u školama na razini Federacije, da li u vidu otvaranja školskih kuhinja gdje bi se služila kuhana i zdrava jela ili na neki drugi ostvariv način“.

U vezi s navedenim, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je dostavilo odgovor na ovu poslaničku inicijativu, akt broj: 03-34-5381-2 od 15.11.2024. godine, te smo istu prosljedili kantonalnim ministarstvima obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine na dalje postupanje, akt broj: 03-34-5381-1/24 od 15.11.2024. godine, s molbom da Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke izvijeste o istom.

Do danas smo zaprimili odgovore iz tri kantonalna ministarstva obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, i to: Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta Posavskog kantona, koje dostavljamo u prilogu ovog akta.

S poštovanjem,

MINISTRICA
Jasna Duraković
prof. dr. Jasna Duraković

Prilog:

- akt Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona broj: 10-34-19340-05/ od 26.11.2024. godine
- akt Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo broj: 11-04-34-51531-1/24 od 21.11.2024. godine
- akt Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta Posavskog kantona broj: 06-34-1370-2/24 od 2.12.2024. godine

Dostaviti:

- Naslovu
- a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA POSAVSKA
Ministarstvo prosvjete, znanosti,
kulture i sporta

Broj: 06-34-1370-2/24
Orašje, 2. prosinca 2024. god.

Selma u istopreno al.
09.12.24
03-34-5381-1/24

Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti

Predmet: Poslanička inicijativa gospođe Dajane Frlić, odgovor, dostavlja se.
Vaš akt broj veze: Inicijativa, 03-34-5381-1/24 od 15. studenoga 2024. godine

Poštovani,

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Županije Posavske zahvaljuje se na upućenoj inicijativi gospođe Dajane Frlić, koja je dostavljena aktom predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, broj: 05/1-02-554/24 od 23. 10. 2024. godine, za iznalaženje rješenja nadležnih ministarstava za rješavanje problema nezdrave prehrane u školama te joj daje punu potporu.

Zakonom o osnovnom školstvu („Narodne novine Županije Posavske, broj: 12/19- prečišćeni tekst, 18/21, 11/22, 14/22, 7/23, 7/24) propisano je da prava djeteta koja se odnose na osnovni odgoj i obrazovanje u skladu s Konvencijom i dječjim pravima, skrb za dobrobit njegovog tjelesnog i duševnog zdravlja i sigurnosti u školama i na svim mjestima gdje se obrazuju, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima. Također je propisano da su osnovne škole dužne voditi brigu o zdravstvenom stanju učenika i o tome obavještavati organizacije zdravstva i roditelje, odnosno staratelje, a oblici i način ostvarivanja zdravstvene skrbi učenika osnovne škole provodi se prema propisima iz zdravstva.

Jasno je da nezdrava prehrana u ranoj dobi uzrokuje mnoga oboljenja pa i pretilost. Osnovne škole u Županji Posavskoj, koje imaju organiziran produženi boravak učenika imaju i prehranu učenika u produženom boravku, koja se sastoji od kuhanog obroka i voća.

Za sve dodatne informacije možete se obratiti svakim radnim danom od 8:00 do 16:00 sati na broj telefona: 031/713-356 ili na adresu e-pošte: prosvjeta@zp.gov.ba.

S poštovanjem,

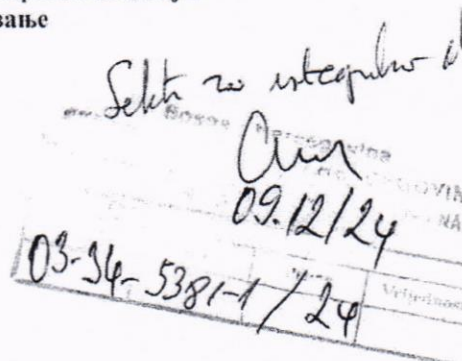
Dostaviti:
1. Naslovu
2. A/a.

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

Broj: 11-04-34-51531-1/24
Sarajevo, 21.11.2024. godine

FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE
Ante Starčevića bb
MOSTAR

n/r ministrice

PREDMET: Informacija, *dostavlja se*

Poštovana,

u Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo), zaprimljen je akt broj: 03-34-5381-1/24, od 15.11.2024. godine, u kojem se dostavlja *poslanička inicijativa* Dajane Frljić, zastupnice u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Inicijativa se odnosi na probleme nezdrave ishrane kod djece, što za posljedicu ima *pretilost učenika* koja, kako se navodi, *ima razmjere epidemije u Evropi*.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da je Ministarstvo provelo istraživanje o prehrambenim navikama kod učenika, koje je pokazalo da svaki treći učenik ima prekomjernu tjelesnu masu. Na osnovu rezultata istraživanja, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o ishrani učenika osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 2/18 i 10/24).

Ovim pravilnikom se reguliše organizacija ishrane učenika u osnovnim i srednjim školama, kvalitet školske užine/obroka, edukacija subjekata koji su obavezni primjenjivati ovaj pravilnik, rad školske kuhinje/kantine kao i provođenje istog.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu,
2. a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE,
NAUKU, KULTURU I SPORT

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOJ CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, CULTURE & SPORT

Broj: 10-34-19340-05/24
Zenica, 26.11.2024. godine

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke
Dr. Ante Starčevića b.b.
88000 Mostar
n/r ministrice

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU I SPORT

2.12.2024
03-34-5381-1/24

Predmet: Odgovor na poslaničku inicijativu, dostavlja se

Postupajući povodom Vašeg akta, broj: 03-34-5381-1/24, od 20.11.2024. godine, putem kojeg je tražen odgovor na poslaničku inicijativu Dajane Frljić, poslanice u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, kojom se traži „da se od strane odgovornih ministarstava iznađe rješenje za problem nezdrave prehrane po školama na razini Federacije, da li u vidu otvaranja novih školskih kuhinja gdje bi se služila kuhana i zdrava jela ili na neki drugi ostvarljiv način“, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona Vas informira da je donijelo **Pravilnik o organizaciji i radu školske kuhinje („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 15/22).**

U prilogu navedenog Pravilnika su i propisane **Smjernice za organizaciju sistema prehrane u odgojno-obrazovnim ustanovama**, koje je resorno Ministarstvo uradilo u saradnji s Institutom za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

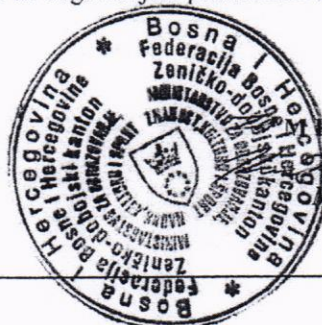
Ovim pravilnikom se propisuje organizacija rada školske kuhinje u osnovnim školama, kvaliteta školskog obroka i užine, edukacija o pravilnoj ishrani, razvoj zdravih prehrambenih navika, ishrana djece sa zdravstvenim poteškoćama, posebne preporuke i neophodni uvjeti koje mora ispunjavati obrok i užina, kontrola kvalitete i nadzor provođenja odredbi ovog Pravilnika i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad školske kuhinje. Namjena Pravilnika je unaprijediti i poboljšati način ishrane učenika, podići kvalitetu obroka i užine u nutritivnom smislu, razviti pravilne prehrambene navike kod učenika u cilju sprečavanja bolesti koje su prouzrokovane nepravilnom ishranom, kontrolisati kvalitetu hrane i pića u osnovnim školama.

Svjesni važnosti rada na formiranju zdravih životnih navika, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona će nastaviti kontinuirano raditi, u saradnji sa Institutom za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, na osiguravanju uslova za odgovarajući psihofizički rast i razvoj i formiranje zdravih prehrambenih navika.

S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:

1x Naslovu,
1x a/a, 03

MINISTAR

Mirza Mušija

Bosna i Hercegovina, Zenica, Kučukovići br. 2
Tel: 032/460-840, fax: 460-842
e-mail min.obrazovanje@zdk.ba

Broj: 03-33 -6132/24
Sarajevo, 06.01.2025. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
N/p Edita Kalajdžić, tajnik

ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BiH
N/p Dragan Mioković, predsjedavajući

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

10.01.2025.		
Klasifikacioni znak	Redni broj	Broj stranica
03-04-1736	1736	2025

PREDMET: Izjašnjenje na zastupničku inicijativu; dostavlja se

Poštovani,

Federalno ministarstvo zdravstva zaprimilo je akt Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine broj: 05/1-02-554-/24 od 23.10.2024. godine, sa zastupničkom inicijativom, kao i akt broj 03-04-1736/24 od 25.10.2024.godine od tajnika Vlade Federacije BiH koji nam u prilogu istog dostavlja zastupničku inicijativu.

Naime, uvažena zastupnica u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Dajana Frlić podnijela je, na redovitoj 14.sjednici zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH održanoj 22.10.2024.godine, inicijativu o iznalaženju rješenja nezdrave ishrane djece u školama u Federaciji BiH.

Slijedom nadležnosti u oblasti zdravstva ovo ministarstvo vam dostavlja izjašnjenje na zastupničku inicijativu

S poštovanjem,

MINISTAR

Dr. Nediljko Rimac

IZJAŠNENJE

Dajana Frlić, zastupnica u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na temelju članka 11. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20 i 13/24), podnijela je zastupničku inicijativu, a koja glasi:

„Da se po uzoru na europske škole, od strane resornih ministarstava iznađe rješenje za problem nezdrave prehrane u školama na razini Federacije BiH, da li u vidu otvaranja školskih kuhinja gdje bi se služila kuhana i zdrava jela ili na neki drugi način”

OBRAZLOŽENJE:

Nakon što je Federalnom ministarstvu zdravstva proslijeđena inicijativa gđe Dajane Frlić, a glede pretilosti djece i nezdrave ishrane djece u školama, isto je predmetnu inicijativu prosljedilo Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH, obzirom da je Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, sukladno svom mandatu odgovoran za provedbu aktivnosti vezanih za Politiku za unapređenje ishrane djece u Federaciji BiH, koju je predložilo Federalno ministarstvo zdravstva i koja je usvojena od strane Vlade Federacije BiH, još 2013. godine. Očitovanje Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH nalazi se u prilogu ovog obrazloženja.

Iz očitovanja je vidljivo da je Federalno ministarstvo zdravstva u partnerskim odnosima sa Zavodom za javno zdravstvo, kao i UN agencijama (posebno SZO UNICEFom), te sektorom obrazovanja, dugi niz godina posvećeno aktivnostima koje se odnose stvaranju preduvjeta za „obrazce ponašanja“ u smislu usvajanja zdravih stilova života od najranijih godina, što između ostalog podrazumjeva i važnost zdrave ishrane djece (od poticanja dojenja, preko ishrane predškolske i školske djece), kao jednom od preduvjeta za zdravo odrastanje i razvijanje djeteta do njegovog punog potencijala. Ovdje napominjemo da se trenutno, pored nabrojanih programa iz očitovanja Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, provodi Program Zdravih zajednica u 23 općine u Federaciji BiH, podržan donacijskim sredstvima Švicarske Vlade, te da je u okviru ovog programa koje koordinira Federalno ministarstvo zdravstva, moguće provoditi aktivnosti na uspostavljanju mehanizama koji bi mogli unaprijediti i ishranu školske djece.

Međutim za eventualno uvođenje školskih kuhinja, te provedbu akreditacijskog programa za stjecanje naslova „Odgojno obrazovna ustanova prijatelj zdrave ishrane“ biće neophodna kontinuirana suradnja sa sektorom obrazovanja i spremnost istog za zajedničko djelovanje.

Slijedom naprijed navedenog, Federalno ministarstvo zdravstva podržava inicijativu unaprijedjivanja ishrane školske djece u svrhu očuvanja zdravlja i stjecanja zdravih životnih navika kroz intersektorski pristup, ne samo sektora zdravstva i sektora obrazovanja, već i šire društvene zajednice, kroz podjelu odgovornosti i u okviru propisanih mandata različitih sektora i resora koji mogu utjecati na stvaranje boljih uvjeta za zdraviju ishranu školske djece.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBiH
INSTITUTE FOR PUBLIC HEALTH FB&H

Broj: S-05-02-5-01581-1/24
Datum, 12. 12. 2024.

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
n/r Dr Nediljko Rimać, ministar

13 -12- 2024

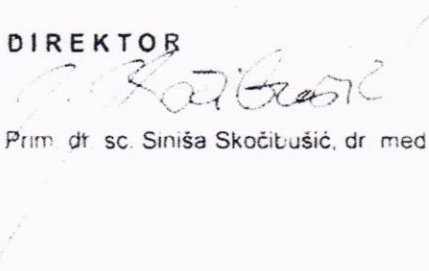
Predmet: Očitovanje o aktivnostima Zavoda vezanim za unaprjeđenje ishrane školske djece
- odgovor na poslaničku inicijativu iznalaženja rješenja za problem nezdrave
ishrane u školama na nivou Federacije BiH
Veza: Vaš dopis broj 02-33-613/24 od 21.11.2024.

Poštovani,

u vezi sa Vašim zahtjevom za očitovanjem Zavoda o aktivnostima koje je provodio u kontekstu prevazilaženja problematke pretile djece, te uvođenja smjernica za zdravu ishranu djece u vrtićima i školama u Federaciji BiH, u prilogu Vam dostavljamo odgovor.

S poštovanjem!

DIREKTOR

Prim. dr. sc. Siniša Skočitušić, dr. med

Aktivnosti Zavoda na unaprjeđenju ishrane školske djece na nivou Federacije BiH

Programi i aktivnosti vezane za unaprjeđenje ishrane i ostvarenje uslova za optimalan rast i razvoj dojenčadi i djece u Federaciji Bosne i Hercegovine provode se još od 1995 godine, a formalni temelj za razvoj i implementaciju strategija i akcionih planova dat je donošenjem Politike za unaprjeđenje ishrane djece u Federaciji BiH, Federalnog ministarstva zdravstva. Politika je razvijena uz stručno tehničku podršku Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, a usvojena je od strane Vlade Federacije 2013 godine.

Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine je, osim pripreme Politike, pružajući stručno tehničku podršku, učestvovao razvoju i implementaciji i drugih ključnih strateških i akcionih dokumenata vezanih za unaređenje ishrane djece uključujući: Strateški plan za unaprjeđenje ranog rasta i razvoja djece u Federaciji Bosne i Hercegovine 2015. – 2020. i Strateški plan za unaprjeđenje ranog rasta i razvoja djece u Federaciji Bosne i Hercegovine 2020. – 2025 i Akcioni plan za prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti Federacije BiH 2019. – 2025.

Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH je i glavni autor fundamentalnih instrumenata za implementaciju aktivnosti zacrtanih navedenim strateškim dokumentima, i to: „Smjernica za zdravu ishranu djece predškolskog i školskog uzrasta“, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Federalnog ministarstva zdravstva i Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, i „Smjernica za zdravu ishranu djece uzrasta do tri godine“, Federalnog ministarstva zdravstva. Ove smjernice predstavljaju standarde i normative ishrane dojenčadi i male djece i standarde i normative ishrane u odgojno – obrazovnim institucijama.

Od 2014 godine Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH koordinira radom i pruža stručno tehničku podršku radu intersektorskog Odbora za koordinirani institucionalni nadzor nad ishranom djece u Federaciji BiH i glavni je implementator sveobuhvatnog programa „Zdravo jediti, zdravo rasti“.

Program se bazira na primjeni Smjernica - standarda i normativa ishrane djece i uključuje provođenje aktivnosti lobiranja, edukacije i tehničke pomoći za primjenu Smjernica odnosno za izradu kantonalne legislativne vezane za ishranu djece u predškolskim i školskim odgojno obrazovnim ustanovama, što je u nadležnosti kantona i sektora obrazovanja.

Kroz Program se u odgojno - obrazovnim ustanovama s područja Federacije BiH implementira i multikomponentna akreditaciona shema Svjetske zdravstvene organizacije „Škola prijatelj zdrave ishrane“, odnosno provodi akreditacioni proces za sticanje naslova „Odgojno-obrazovna ustanova prijatelj zdrave ishrane“. Do sada je na području Federacije BiH akreditirano ukupno 18 odgojno obrazovnih ustanova, a u narednom dvogodišnjem periodu je planirano proces predstaviti u 30 opština na području Federacije BiH.

Programom su obuhvaćene i aktivnosti educiranja i razvoja kapaciteta odgojno obrazovnog i kuhinjskog osoblja predškolskih i školskih ustanova i kapaciteta osoblja kantonalnih zavoda za javno zdravstvo za pružanje usluga vezanih za ishranu djece i facilitaciju akreditacionog procesa.

Edukativne aktivnosti su popraćene pripremom edukativnih materijala kao što su: Uputstvo za implementaciju Inicijative Odgojno obrazovne ustanove prijatelji zdrave ishrane, Vodič o zdravoj ishrani djece predškolskog uzrasta za roditelje, Vodič za zdravu ishranu djece

školskog uzrasta – priručnik za nastavnike i uposlenike u školama, Vodič o zdravoj ishrani za školsku djecu, edukativni poster sa sedmičnim jelovnikom za vrtiće, edukativni poster o fizičkoj aktivnosti za djecu. Zavod također obavlja i niz promotivnih aktivnosti: obilježavanje dana i kampanja u kalendaru zdravlja vezanih za ishranu, održavanje promotivnih radionica, medijsko istupanje i objavljivanje na web stranicama i društvenim mrežama i slično.

Važna programska aktivnost je promocija daljeg širenja Programa u lokalne zajednice i zagovaranje sveobuhvatnog pristupa i integriranog djelovanja sa drugim programima veznim za zdravlje djece u zajednici.